

Յ Է Լ Է Ք

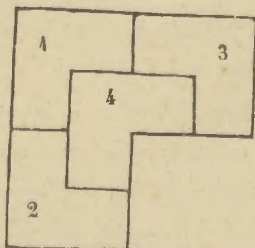
ՄՈՒՍԱՎՎԵՐ

ՐԻՍԱԼԷՅԻ ԻԼՄԻՅԷ, ԷՏԷՊԻՅԷ, ՍԱՆԱԻՅԷ, ԹԻԻՃԱՐԻՅԷ, ՀԻՔԵԱԵԷ ՎԷ
ՄԷՊԱՀԻՍԻ ՄԻԻՖԻԻՏԷՅԻ ՍԱԻՐԷ

Հ Ա Գ Գ

Skorsխննիւ Աիւսիսէսէն յիւսիս (սա. 51)

1600 զուրուշու և հիսսէսէ թագ-
սիմ էթմէմիզ լեազըմ կէրիր իսէ, պէ-
հէրինէ և էր եիւզ զուրուշ չըգարըլ-
տըղը հալտէ, իլմի հիսսապ իւզրէ իհ-
զագը հագգ էտիլմիշ օլուր, նիչուն
քի պունտա արանըլաճագ նօգթայը
հապգանիէթ սայը օլուպ, եէքին
մէպլաղ 1600, վէ հիսսէյի գըսմէթ
և էր եիւզ զուրուշ տուր. վէ թագսի-
մի միւրատ օլունան ագճէ տէօրթ
հիսսէսէ պէօլիւմէտէ, միւսապթ
տտիլի հապ օլմուշ օլուր:

Լաքին պուրատա ըէսմի վաղ օլու-
նան պիր թարլաեր, շէքլի էսասիսի
միւճէպինճէ, վէ միւսապթ իւզրէ

տէօրթ հիսսէսէ թագսիմ էթմէք ի-
ճապ էտէր իսէ, իւզէրինտէ 1-2-3-4-
րագամլարը իլէ կէօթէրիտիլի վէճհ-
լէ իֆրազ էտիլմէտիքճէ, ուսուլու
հէնտէսէ իւզրէ հագգ եէրինի պուլ-
մուշ օլամաղ:

Ձիրա պունտա օլան նօգթայը հագգ
րագամ օլմանըպ էօլլիւ տիւր, վէ ա-
րանըլան թագսիմ, վէ տէ միւսապթ
էօլլիւտէն պուլունուր:

Շու գատար քի գըթաթը մէֆրու-
ղէնին մէվգիճէ պիր պիրլէրինտէն
ֆարգը վար իսէ, օ պահսը տիկէր օ-
լուպ, վէ պիր շէրէֆիլէ թանիւնիլէ,
գըյմէթի զիեատէ օլանտան ալընըպ,
տուն օլանա վէրիլէրէք մէսէլէնին իլ-
մի հիսսապ իլէ հալլ էտիլմէսինէ մէճ-
պուրիէթ աչըրը:

Իզահաթը մէչրուհէտէն քեաֆի ան-
նաչըրը քի, մատտի վէ մանէվի ՀԱԳԳ
տէնիլէն տօղրուլուգ եա շէքլէն, վէ
եա տէ խայալէն պիր նօգթատան
թէչապ էթմիշ իւշ քէօշտէն, եախօս
իւշ քէօշտէն թէչքիլ էտէն պիր նօգ-
թայը մէրքէլիյէտէն չըգար:

Նէ հաճաթ նասըքի էվվէճէ տէ-
նիլտի. իշպու պահսըմըզըն սըհհէթի-
նէ պիւթիւն թապիաթ տէլիլ վէ քեա-
ֆիլ տիր. զիրա վարլըղընա ինանտը-
ղըմըզ, վէ ֆիքըէն թաստովուր էտիպ,
կէօզ իլէ միւշահատէ դըլտըղըմըզ հէր
պիր շէյ, իւշտէն միւրէքքէպ պիր պիր-
լիք օլմատըզճա վարլըզ օլամահաճա-
ղը կիպի, օրտա արանըլան հագդըն
տախի պուլընա պիլմէսի միւմքին օ-
լամազ:

Մէսէլա ինան՝ ճիւմ, Նէֆէս, վէ
նութգտան միւրէքքէպ պիր մախլուզ
օլուպ, Նէֆէսսիզ ճիւմ էօլիւ, ճիւմ-
սիզ Նէֆէս մէֆգուա, վէ նութգտուզ
ճիւմ վէ Նէֆէս իսէ, հայվանաթ ճին-
սինտէն պիր Նէվի տէմէք օլաճաղը
ճիհէթլէ ինան սաերլմազ:

Հա քէզա, հայվանաթ տէտլիլմիզ
մախլուզաթտա տախի, ճիւմ, Նէֆէս,
վէ տույկու պիր եէրտէ օլմատըզճա
հայվան օլմազ, զիրա ճիսիմսիզ Նէ-
ֆէս նապէտիտ մէվատտան, վէ տույ-
կուսուզ ճիւմ տախի հայվան օլ-
մահըզ, մատտիեաթտան իպարէթ
օլան վարլըզլար տըր:

Վէ սըրֆ մատտիեաթա կէլինճէ
սաւաճուճ իւն. կէրկիւմ, եախօտ հէյ-
եէթ. ճնւ, շէքլ. ընդդիմահաւառուճ իւն,
մատտիեաթ, եախօտ իզտատը լէմ, քի
շու իւշ խաստիեէթ պիր շէյտէ մէվ-
ճուտ օլմատըզճա մատտի վարլըզ օլ-
մազ: Նիշունքի հէյեէթսիզ շէքլ, վէ
շէքլսիզ հէյեէթ օլամահաճաղը կիպի,
կէօզ իլէ կէօրիւլիւպ, վէ էլ իլէ օգ-
շանըլմազ օլան վարլըզլար մատտի
սաերլմազ:

Պուշլար եէնի պուլընմուշ վէ պի-
լինմիշ շէյլէր օլմահըզ, Չին, ճափոն,
վէ Հինտ թարաֆլարընտա, վէ ալէլ

խուսուս Պօհի իմքերաթօր ասըրնտա,
վէ հաթթա էսկի Մըսըր ալիմէրի
վազթընտա, Նէ տէրէճէեէ դատար
շաի օլտուղու թաֆսիլաթը էլտէ է-
տիլէմէմիշ իսէ տէ, էսասընա մութ-
թալի օլտուղլարը թէպէյեիւն էթմիշ
տիր. հաթթա պուշտան 2250 սէնէ
ազաէմէրի Պղաաուն, վէ Արիստոտէլ
ղէմանընտա, վէ նասըքի իֆատէ օ-
լունտու Արիստոտէլին թէէլիֆաթ վէ
նէշրիեաթը արասընտա, ՀԱԳԳ տէ-
նիլէն, եա իւշ քէօշէլի, եա տէ իւշ
տեաղլը պիր շէյ օլմազ լեաղըմ կէլիւր
տէեու հիւքմ վէրիլտիլի մուզպեէտ
տիր:

Հ Ի Խ Ն Ի Ի Ա Խ Լ Ե Ա Գ

Պէշինճի նիւսիսէսէն shivarl (սա. 67)

Կէլէլիւմ քի, հէր վազըթ սահիպ
թէճըրիւպէ, վէ ֆէլաքէթղէտէ օլան
քեամիլ զաթլար թարաֆլընտան սէօյ-
լէնիլմիշ սէօլլէրին, պիրէր տարալը
մէսէլ օլարազ հէր լիսանտա, վէ զէ-
պանը նաստա իրատ էտիլիւր օլտուղու
կիպի, պու միսիլըն տուրուպու էմ-
սայըն թիւրքիտէ օ դատար քէսրէթի
վար տըր քի, հէման հէր պիր մուտ-
մէլէ իշուն ճայը իմթիտալ օլմազ իւզ-
րէ, պիր դաշ տիւրլիւսիւնիւն իթ-
եան վէ իֆատէսի դապիլ օլա պիլիւր:

Պու սէպէպլէ անլէրի պիրէր պի-
րէր եազմազ, Գամուս դատար պիր
քիթապ տօլտուրմահա դալգըշմազ
տէմէք օլաճաղընա, վէ պու լիսալէ-
նին միւթթէլիֆ պահսլարընտա իսէ,
պիլ իճապ պիր չօղլարը զիքը ու պէ-
եան գըլընաճաղընա մէպի, պուրա-
տա՝ մադաւը միսալտա օլարազ պա-

ղիւէրինն իշարը իւէ էքթիֆա օլունու :

«Ճահիդին ֆենսիսինի աշիւմ զանն իմմէսի՝ ճէհի միւրեֆֆէսի» ետնի պիր ճահիլ քէնտիսինի ալիմիւմ տէեի պիր իսէ, էքի նէվի խաթատա պուլունուր. պիրիսի պիւմէղլիյի, վէ տիկէրի տէ պիւմէղ օլունուլունու պիւմէտիյի տիր :

«Չօգ տէւա թէպսիդի էմֆէար էմմէֆ սէպաթ սաէրըր» ետնի պիր մասլահաթըն իճրաթընա պէտ վէ միւպաշիրէթ էթաիքաէն սօնրա, անըն մազարաթը, վէ եա նէ սիւրէթլէ օլուր խէ օլուն, շիարը ինսանիյէեէ եադըշմանադ ճիհաթը օլունուլուն աննաշըմատա տաիսի, քէֆիէէա էթմէեիսլ տէ, տէվաթը թարաֆընա կէթմէք, արթըդ սէպաթ սաեըլմանապ անճադ էմրի պասիքէթէ գարըլը ինսատա օլունուր. զիրա սէպաթըն մասնաթը, տօղըու վէ նաֆի օլան, վէ գալիէն հիւսնիւ նէթիճէեի միւէտոթի օլաճալը մէէմուլ պուլունան խուսուսաթա տէվամաթը :

«Ազլ իշուն թարիզ պիր սիր» չունքի մասգուլ, վէ տօղըու օլան շէյ պիր ճիհէթտէ սապիթ օլուպ, անը պիր պաշգա եիւզտէն տահա արամադ վէ պուլմադ իշուն չալըմանա արթըդ թէզվիրաթ, վէ թէէվիւաթ տէնիլիր քի, ագիլ ամէմ իշուն պու թարիգ քիւլիւէն մէրաուտա տուր :

«Ագըրըզ պաշսան սէմիլ ճապաննէ չէֆէր» ագլա, վէ միւթէպասիրանէ օլան հիսապա գարըլը օլաթադ պիր իշ եափըլը խէ, անըն մազարաթընտան իսթիլաթը կէրիպան իշուն աճապա նէ գատար չապալմադ, վէ օղըաշմադ լեաղըմ կէլիր, օ տա գապիլ օլա պիւլիր խէ :

«Աշեսգա կէօղիլ ֆէօր սիր» մասշուգէնին գուլվէյի ճաղիպէսի, վէ մէրըի հիլէյի թէնթըրլէրանէսի պիւթիւն գուսուրլարընը սէթը էտէր. պիշարէ աշիգին կէօղ իւէ կէօրիւպ, վէ ֆիքը իւէ թասափվուր էաէճէյի շէյլէր, տաիմա զահիրաէ պուլունան հալլէր տիր. պասիքէթ սահիպի օլան առէմլէր, վէ ալէլիսուս կէնճլէր. ալեսգա բէրտէսինի գալտըրապ տա, աշվալը մէսթուրէեի տէնէեէ պիւլէնիլէր տիր. վէ իշլէ պու սէպէպլէ ալեսգա կէօղիւնէ քէօր տիւր տէնիլիր (') :

«Աշըշմըզ գուսուրմուշսան պէսմէր սիր» թէրպիէէ կէօրմէէն, վէ ալսլեսգը մէզմուլմէ սիյէսի ալթընտա պիւեիւէն առէմլէրին ալըշտըլարը շէյլէր, քէնաիլէրինէ էօյլէ պիր թապիաթը սանիյէ հիւքմիւնէ կիրէր քի, անըն թասահիհի՝ գուսուրմուշուն էյիլէշմէսինտէն չօգ միւշքիլ տիր :

Ընդանմըշըն եաղմուրսան քէրվասը օլմազ» աաի վէ ալշադ առէմլէր հիշ պիր շէյտէն իսղա վէ բարվա էթմէզլէր. վէ «եիւզըրիմէ թիլիւրսէն եաղմուր կէիլէօր սանըրշար», չունքի ալշադըլա ալըշըն տըրլար :

«Սէօզ եաշ տէրի սիր իսմէսիյին եերէ չէֆիլիր» պիր սէօզ սէօյլէնտիյի զէման, միւթէքէլիւմիւն րէվիշի հալիւնէ, վէ նիւէթլինէ տէ տըգըաթ էթ-

(') իշպու ալեսգա եալընըզ շէհվէթ խուսուսուլունա մասթուլ օլմանըպ, հէր մէճպուրիէթ իշուն տաիսի պէօյլէ տիր. մէսէլա պիր տաէմ էկէր շիշալօղադ, վէ տիկէրի տէ միւրթէքիպ խէ, անդէրէ օլան մէճպուրիէթի, քէնտիսինէ ֆէնա թարաֆլարընը գաթան գալէ ալտըրմանըպ, տաիմա էֆքէարընա մուվաֆըդ օլան ճիհէթլէրի կէօթէրիճի պիր իւլէթ կէթիլիր :

մէլի տիր. զիրա չօգ սէօզ վար արը քի, սէօյլէեհէնին մագսատը խիլաֆըն-տա: մանալար դալտըրըր, վէ պու եիւզտէն պիր չօգ միւհատէլէ գալիու-լարը աշըլըպ, նէչէ պիւրիւտէթ ու րիգապէթէ վէսիլէհու միւնադաշա-լար վուգու պուլըր:

«Էյսեֆի հիսապ չարսուեա ույմագ» տէմէք տիր քի, ինսան՝ տաիմա վու-գուաթպին օլմալը. վէ թէտպիրինի վուգուաթա ինհիտար դըլմալը տըր. զիրա վուգուաթ չօգ տէֆա հիսապը թէպուիլ էտէր, վէ «Պագսիր Պէսպի-րի պօզար» մէսէլինի տէ պու խու-սուս իչուն տէմիշ տիրլէր:

«Իշլէեհէն սեմիր ըշըրար» հիշ պիր շէյտէ գաթը իւմիտ էթմէ. «կիւն սօղմասան նէշէր սօղար» տէմիշլէր. վէ գաթան թէնպէլլիյէ էսիր օլմա, վէ չարըշըրսամրահաթսըզ օլուրում սան-մա. «եիկիսին գըսմեթի աշընըն Պէրի» վէ «Պէնպէշլիֆ հէր պիր Քե-նաշըրըն մասհէրի սիր» «իրսէն սի-րահեթ հսէն իշլէթ, վէ Պէնպէշլիֆսէն կէշէն սեփաշէթ կէթմէզ»:

«Կէշմէզ ազմէ իշէ Քենա սեօզ սահիպիսինին սիր» քիշի տաիմա ազըլընը սէօզիւնիւ պիլմէլի. զիրա «խմեհի-շինի սէօշլէեհէն իւթեմէսիշինի էշի-սիր» վէ «գըշընն էարասը սաղաշըր սիշ էարասը սաղաշընագ» վէ Փէնա սէօզ տաիմա սէօյլէեհէնին աեարընը աշաղը ալըպ, վէ հէր պիր մաղարա-թը իլէ սահիպի հիսապընա գալըր:

«Սապր իշէ գօրուզ հէշլա օշուր տուս էափրաշըր աթշաս» հէր պիր շէյ սապր իլէ հուսուլ պուլըր. սապր իլէ գում թանէլէրի տաղլար, վէ սու գաթըլէլէրի տէնիլլէր թէշքիլ էտէր. վէ լաքին սէլ սուլարը կիւրիւլտիւ-

սիւնիւն դուլագլարը թութար թութ-մազ պիրտէն տէ քէսիլտիլի կիպի, տ-հէլէ կէտէն մահալի մագսուտա վա-սըլ օլմագսըզըն եօրուլըր եօլաա գալըր:

«Պիր ֆեմաշըն պիր գեվաշը, վէ պիր գեվաշըն տա պիր ֆեմաշըր յար տըր» սէրիւրի իսթիրահաթտէ, վէ քիւրսիլի սէտտէթտէ պուլընանլար, հիշ պիր վադըթ զէվալը խաթըրտան չըգար-մամալը տըրլար. զիրա «պիր էնիշին եօգուշու, վէ պիր եօգուշունսա էնի-շի օլմանագ գապիշ Տէշիշ սիր»:

«Թամեսըր Պալընսա կէրեֆ սիր» հէր իշին պիր վադթը դըվամը օլուպ, պօշ վէ զաֆիլ պուլընուպ, վէ ֆէր-տաեա պըրագըպ տա դըվամը զայպ էթմէմէլի. «ագշամըն իշինի սապա-հա պրահգմա», վէ «Պէմուր Պա-վընսա Տէօշիշիւր» օլուլըրնու գա-թան ունութմա:

«Չուպուզ եաշ իմէն էշիշիր» էվ-լատընը վադըթ էլտէ իքէն թէրպիւնէ էլլէ. չունքի վաղթընը զայպ էթտիք-տէն սօնրա էօմիւնիւ սարֆ էթսէն պօշ տուր:

«Եիկիսին սեօզիւ սեմիրին ֆերթ իշի սիր» տտէմ օլանըն՝ սէօզիւնտէ մէտ-հէ շաեան սէպաթը օլմալը տըր. զի-րա «հաշլան եուշարընսան իսէ, ին-սան տա սա սեօզիւնսէն տուծուշուր»:

«Էյ էշին, վէ իշսէ ահեմին աշնէսի սիր» պիր տտէմ քէնտի Փիլլինի նէ գասար տա քէթմ էթսէ, եինէ պէմ սէշիրճիտի, վէ ամէլի տալի քէնտի տհվալ ու էֆքեարընըն ալինէսի տիր:

Իշթէ պասիրէթ տէնիլլէն մէմուուհ խասսիւնէթին մահիւնէթինի, վէ մուա-մէլաթը վադաատա իպրէթ իթթի-խազ օլունմագ իւզըն, իւլամանըն իւ-

տէպանըն, վէ էրդապը քէմալըն սէ-
մէրէյի թէճըրլապէլէրի օլան մագա-
լաթը միւֆիտէեի օլտուգճա իզան
էթմիշ, վէ պունլարըն քեաֆֆէթէն
միզանը իթիտալը հարաքէթի քէշֆէ,
վէ թէղհիպի ախլեազ ճիհէթինէ մէ-
տար օլաճագ շէյլէր իտույինի պիլ-
տիրմիշ օլտուգ. շիմտի պասիրէթի
նէրէտէ, վէ նէ վէճհլէ պուլաճագը-
մըզը, պիր տէ գաիտէյի ումուլիյէ
իւզրէ ալաեալըմ:

(Գոստուրու պասկուս)

Տ Ե Լ Է Մ Ա Գ

Պէշիճնի Արախէսէն տիւալ (սա. 71)

«Ճէվապէն ես մէլիքի մուազլամ տէ-
տիւ. Տրօվանըն օն սէնէ իմթիտտ Է-
տէն մուհասէրէսի, վէ օ եիւզտէն Եու-
նանիլէրին օլ գատար գան տէօքմէլէ-
րի էլլէթտէ մուլիւմիւ տէօվլէթինիզ
տիր. օ չէհրի թախրիւլ էտէն միւլիւք-
տէն պիրիսի տախի բէտէրիւմ իւլիս ի-
տի. շիմտի տէրեատէն տէրեատեա սէր-
սէրի կէզիւլ, մագալըն հիւքիւմէթի օ-
լան իթաիէ ճէվիրէսինէ մուվասալաթ
էտէմէ մէքտէ տիր. պէն անը թահարրի
իչուն չըզմը իսէմ տէ, այնը միւսիւպէթ
պէնի տէ էսիր էյլէտի. պէնտէնիլի բէ-
տէր վէ վաթանըմա իեատէ պուլուր. ի-
լահլար տախի սիլի էվլաուընըզա պա-
ղըշլասընլար, վէ սիլին կիպի պիր վալի-
տի մէրահիսիպէտիտին թահթը հիմսէ-
թինտէ օլարազ սէֆայը պալ իլէ եաշու-
սընլար:

«Սեաոստը եիւզիւմէ պիր չէշմանը
չէֆագաթ իլէ պագմագտան տուր օլա-
մազտը, վէ լաքին սըհհէթի իֆատէլէրի-
մի թահգըզ նիհէթիլէ, սէֆինէմիլի
թուլթանլարտան, ֆիլ հագիգէ Եունանի-
միեիլ Էօզսա ֆիւնիկէլի մի, շուրասընը
աննամագ իւզրէ պիլի մէմուրինտէն
պիր գաթա իրալ էյլէտի. վէ տէ էյէր
ֆիւնիկէլի իսէլէր տէտի, միւքէրէր ճէ-

զա վէրիւմէլի տիր. պիրիսի ատուի էք-
պէրիմիզ օլտուգլարը, վէ իքինճիսի տէ
քիզլի գէլի իլէ պիլի տլտաթմագ ազ-
մինտէ պուլուրտուգլարը իչուն. պիլ աքս
էյէր Եունանի իսէլէր իսթէրիւմ քի թալ-
թիֆաթը ինսանիէթէրէրվէրանէէ մագ-
հար օլտունլար, վէ սէֆինէմիլին պի-
րիսի իլէ վաթանլարընա իզամ գըլընսըն-
լար. զիրա Եունանիթանը սէվէրիւմ. նի-
չուն քի Մըրըրլարըն էքսէրիսի օրասը
նըն միւհասիսի գալանինի օլտու. վէ Հէ-
րալլէսին չէճաթլարընըն պէնտէն իաֆի
օլմատըզը կիպի, Աքիլլէսին չէօհրէթլէրի
տախի, թա գուլագլարըմա գատար շուի
պուլտու. Պէտալաթ իւլիսին պանա
նագլ էյլէտիլի ահվալը միւտէպիլիւնէ-
սինէ թէհպիւրտէ գալմըշըմ տըր. պէ-
նիւմ իչուն ճէֆագէշ ֆագիլէթլէրէ մէ-
տէտքեար օլմատան զիեատէ, սէֆապալիշ
պիր շէյ Էօզ տուր:

«Սեաոստը նէ՝ տէրէճէ խայրէնալիշ վէ
սահիւլ վագար իտի իսէ, թահգըզը ահ-
վալմըշը հալալէ էթտիլի զաթ տախի, օ՝
գատար ֆիթնէ վէ միւֆաիւս ու մէքքեար
իտի. պու մէմուրուն իսի Մեոուիիս օ-
լուպ, ազըմըզտան պիր սէօզ ալմագ
իւզրէ պիլի իսթինթագ էտէր, վէ Մէն-
տօրուն պէնտէն զիեատէ ազիլանէ ճէ-
վապ վէրալինէ պագտըգճա, անը հէյ-
եթի քէրահէթէսէր, վէ նազարը պէտ-
թէր իլէ տէնէր իտի. շիւնքի էյի առէմ-
լէրէ իպրագը զարագ էթմէք ֆէնալալըն
ատէթի տիր: Պիլի պիր պիրիմիլտէն տ-
եըրտը, անտէն սօնրա Մէնտօր նէ՝ օլտու
տանաեամատըմ. վէ իչուլ ինֆիրագ
պէնի եըլտըրըմ կիպի վուրտու:

Մեոուիիս՝ պիլի միւնֆէրիտէն իսթիճ-
վապ պիրլէ իֆատէլէրիմիլտէ միւպալ-
նաթ պուլմագ, վէ թաթլը թաթլը վատ-
լար իլէ ազլմը չէլէրէք Մէնտօրուն
քէթիւմ էթտիլի շէյլէրի ազըմտան գալի-
մագ էմէլինտէ էտի, խիւլասէյի քէլամ
հագըգաթը հալը սիւրէթի խալիսանէտէ
թէթէպալիւ ազմինտէ օլմաեըպ, անճագ՝
պիլի քէնտիսինէ էսիր էթմէք իչուն, մէ-
լիքէ ֆիւնիկէլի տիրէր տէմէյէ վէսիլէ-
լէր արար իտի. վէ վագսա տու պիլիւմ

սուղառզլուղուղուղ իլէ, մէլիքին ագլ ու ֆիրասէթինէ բաղմէն անը իղֆալ էթմէ-նին չարէսինի պուլտու:

«Տիրիլ» հիւքիւմտարան ուղրունտա նէ՝ դատար թէհլիքէլէր պուլունուր, վէ չօգ քէրէն էն ադըլըլըլը պիլէ զաթլէթէ տիւչար օլուր. աէօրթ թարաֆլարընը ֆիթնէքեարլար, վէ մէնֆաաթբէրէսթ զաթլար իհաթա էսիպ, էյիլէր իսէ կէ-րի չէքիլիլէր. զիրա նէ՝ իլթիճա պիլիլ-լէր նէ՝ տէ թէպասպիւս. սալիհ զաթլար սաիրլէրինին քէնտիլէրինի արամալարընա միւթէրադգիպ օլուր իսէլէր տէ, ամիր-լէր՝ պու միսիլուլէրի թահարրի էթմէք-լիլի ֆիքիլաէն պիլէ կէչիլմէպլէր, պիլ աքս ֆէնա առէմլէր հիլէպալ վէ պի բէրվա, վէ տաթիս իսչ կէօրիւնմէքլիյէ, վէ կէօգէ կիրմէքլիյէ մուգայէտ, միւ-տահիլիքտէ մահիր, վէ մէլիքին հապա-սը նէֆաանիյէսինի օղչալամադ իւզրէ հայսիւնէթ վէ վիճտանա գարչը օլան հէր պիլ չէյի իճրտես միւհէյեսա սըրլար. պէօլլէլէրին տամը տէսիսիւնէ գաթիլ-մըչ օլան մէլիքլէրէ եադըլըլը օլուն. է-յէր միւտահանէյի բէտու իլէ, քէնտիսինէ հադըգաթը սէրպէսթճէ սէօլլէնէնլէրի սէվմէզ իսէ, իշի խարապ սըր. իշթ է էս-նայը սէֆալէթիմաէ պուլնարը թէֆէք-քիւր էյիլէր, վէ Մէնտօրտան իշիթտիլիմ սէօլլէրի իսէ քեամիլէն գիքը էտէր իտիմ:

«Օ՝ հէնկեամտէ Մէտուֆիս էսիլլէրի ի-լէ պիլիլքտէ քիւլիւնէթլի սիւրիւլէրինի լայ էթմէք իւզրէ պէնի Ովստիս չէօլիւ-նիւն քիւհսարինէ կէօնտէրտի:

Պուրատա կալիպսօ Տէլէմադըն սէօ-զիլնիւ քէսիպ « մուտամ քի սէսի, Սի-կիլեստա էօլմէյի էսարէթէ թէրճիհ է-տէօր իտիլիւ, իստի օ՝ վադըթ նէ՝ եսի-տընըլ »:

Տէլէմադ ճէվապլէն « սէֆալէթիմ, տէ-տի. կիւն պէ կիւն քէսպի իզտիեսա էթ-մէքտէ օլտուղընտան, մէվթ իլէ էսա-րէթ պէյնիւնտէ օլունաճադ իթթիւարըն տէրտիմէնտ թէսլիւնէթինէ պիլէ մալիք տէյիլ իտիմ. վէ տահա տօղրուսու, պաթ-թը նասադըն քեաֆֆէյի չէտաթիւ ճան-սուղլինի չէքմէք իւզրէ էսարէթիմ իճապ

էյլէտի. պանա արթըդ հիչ պիլ ճիհէթ-տէն իւմիտ էտէճէք հալ, վէ թաիլիսի նէֆաթի իչուն աղլըմը աչմեսա պիլէ մէ-ճալ գալմատը. սօնրատան նազլ էթտի Մէնտօր պանա քի, քէնտիսի տէ Եթուլ-պալլարա ֆիրուլիթ էտիլմիչ, վէ անլէր իլէ պէրապէր օրտես կիթմիչ իմիչ:

«Պէն իսէ, օվալարը աթէչ գայնար գուլ իլէ մէմու հիլպէթամիզ չէօլլէրէ վասըլ օլտուլ. օրատա տաղլարըն տէրէ-լէրինի պիւրիւնէն ասլա էրիմէզ գարլար, չիթաի տաթիմ եսիար օլտուղընտան, սիւրիւլէրի օթլանաճադ եսլըմ, եսլը-նըզ գաեալարըն արա եէրինտէ, վէ ճի-պալը մասսուպլէնին էն սարա էնիլլէրին-տէ պուլունուր, վէ տէրլէրի օ՝ գատար տէրին տիլ քի, կիւնէչին պիեսաը կիւճ իլէ թապան օլուր:

«Օրատա Մալալարը կիպի վահէի չօ-պանլարտան պաչգա տաթիմ պուլնաղտըմ. պիւթիւն կէճէի սէֆալէթիմի աղլանա-րադ սապահ էտէր, վէ կիւնտիւղլէրի տաթի, էսիլլէրին իչ սաչըսընըն հիտտէ-թի ճանվէրանէսինտէն իտալի օլմագ իւզ-րէ տղչամլարա գատար տալար կիւտէր իտիմ. չուքի պու իչ սաչը աղտընա՝ համիւնէթինի, վէ մէնաֆիի ուղրունտա օլան սայ ու զայրէթինի թագաթիլ էթտի-րէրէք, հիւրրիւնէթինի էլտէ էտէ պիլմէք իւզրէ, սաիլլէրի պէյհիւնտէ լանէնգաթի իշթիքեալար էթմէքտէ պուլունան Բիւ-սիս նամիւնտա պիլ էսիլ իտի:

«Պու հալը բիւր մէլալ սարթըգ պէնի կէրէյի կիպի էպմէքտէ օլտուղընտան, էչէտտի մէչադգաթ սէսլէպլիյէ սիւրիւ-միւ ունուտուպ, վէ պիլ ինին գուրպին-տէ վազը չայըրըգ իւզըրինտէ սէրիլի գալլար. վէ արթըգ բէնճ ու միհնէթէ թապ ու թէհամիլիւ կէթիլմէէրէք է-ճէլէ ինթիւզար էտէր իտիմ:

«Պիլ տէ պագալար կէօրտիւմ քի, պիւ-թիւն տաղ սարսար, վէ մէչէ վէ չամ ա-ղաճլարը, սանըրըն քի տաղ թէրէսին-տէն աչաղը գօշար իտի. վէ բիւզիկեսար-լարըն ինիլմէսի արասընտա ինին իչիւնտէն պիլ սալթը հիլպէթ իւլ սայհա չըզըս պանա չու սէօլլէրի սէօլլէտի:

« — Ե՛մ ագիլ իւլիւսին վէլէտի, սիզ տախի բէտէրինիւ միսիլու թէհամիւլ պապինտէ աալի օլմուլըսընըզ, հէմիլէ սէատէթմէնտ օլան հիւքիւմտարանը՝ թէնբէրվէրիք տիւչարը մէզլէթ, վէ քիսը ու զուրուր խէ պէտմէսթ էտէր իտուլինտէն, սէատէթէ սէզաւար տէյիլ տիրէր:

« Ա՛հ նէ՛ տէրէճէ պաթթիւար օլա՛ճազսըն էյէրչի սէֆուլէթինէ զալէպէ էտիպ, վէ տէ անլէրի աուլա ֆէրամուլէթմէզ խէն. իթակէեի պէթէքրար կէօրէճէքսին, վէ չէօհրէթին տէ բէհինի բիւթպէյի նիւճիւմ օլաճազ տըր. սէն տախի սախի տտէմէրէ հաքիւմ օլտուզուն զէման, վաթթըլա անլէր կիպի զաիֆ, ֆադըր, վէ տէրտիմէնտ օլտուզունու զիքը էլէ. անլէրի թէսէլիլ էթմէքլիքլէ սէֆաւաղ օլ. թէպտանա իսրապը մուհադպէթ, վէ բիւտան նէֆրէթ գըլ. պիլմիլ օլ քի, սէն անճազ քէնտի քէնտինի հալը իթիտաղա վազ, վէ հէվայի նէֆուլէրինի զապթ իչուն ֆէթանէթ իսրապ թէմէք իլէ մազհարը բիֆաթ օլա պիլիւրին—:

« Պու ալլահանի քէլամար եիւրէյիմին թա օրթաւընա թէհսիր էթաի, վէ գալպիմին սուրուր ու ճէսարէթինի միւճէտտէտէն պէվլէնտիրտի. իլահարըն ինսանար իլէ կէօրիւլէլէրի հէնկեամիւնտա օ՛ պաշ սաշլարընը իւրբէրտիճի, վէ տամարլարտա դանը պուզ քէսիճի դօրգուեու տալա հիսս էթմէքսիզին, ասուտէյի հալիլէ աւաղա գալգտըմ, վէ տիւ իւզգէրինէ կէլէրէք էլլէրիմի կէօյէ գալտըրըս Սթէնասա սէճաթ գըլտըմ. չունքի պու իլճամ օրատան սատըր օլտու մէէմուլինտէ իտիւմ:

« Օլ տէմուէ քէնտի քէնտիմի պիր եէնի աոտէմէ թէտալիլ օլմուլ պուլտոււմ. իլիւմ ֆիքրիմի թէնվիր էտէրէք, հաւասար նէֆսիմի թաատիլ, վէ տէլիգանլըլըզ խըզընը թէսքին գըլմագ իչուն, իւզէրիմուէ տիր գուվվէյի լաթիֆէ տուեար օլտոււմ. չէօլ չօպանլարընըն ալլ ումոււմ ճէլպի թէվէճհիւհէրիլլէ, նիհաեթէթ հիլմիւմ, սապըմ, վէ իլթիմամըմ սէմէրէսի օլարագ,

տիրէր էսիրէր իւզէրինէ մէհմուր օլուպ, էվվէլճէ պանա ճէվր ու ճէֆա էթմէք ազմինտէ պուլունան զալիւմ թիւտիսին գալպինի տէ եումուլաթտըմ:

« Վէ էսարէթ ու վահտէթիմին սըզլէթինէ թէհամիւլ կէթիրէ պիլմէք իւզրէքիթապ արար ըտըմ. զիրա զիհնիմի թէգհիպ ու թադվիյէեէ մէտար օլաճազ թէրպիյէեէ սախի պիր չէյիւմ պուլունամտըղընտան նաշի միւթէզրագը էլէմ օլուպ, քէնտի քէնտիմէ, նէ՛ մուլթու օնլարա քի տէր իտիւմ. սէֆահաթը նամէշրուէտէն իճթինապ պիրլէ, պիլիւնահ էօմրիւն լէզալպինտէն գանաաթ էթմէք եօլունու պիլիրլէր, վէ մուլթու օնլարա տա քի, քէնտի քէնտիլէրինի թէրպիեէ էթմէքիքտէն քէյֆ աուեուպ, վէ իլմ իլէ թէգհիպի աիւլադ գըլմագը մէսրուր օլուրլար. պաիւթը նասապ քէնտիլէրինի հէր նէրէեէտէ աթսա տաիւմ վասաթի միւթալալարընը մաէն տաշըրլար: Քէօշէյի իսթիրահաթտա օլանլարը պիլէ էրիտիպ հէլաք էտէր օլան պըգընըզ, գրաաթլա մէշըուլ օլանլար ինտինտէ մէճհուլ տուր. մուլթու օնլարա տա քի, գրաաթբէրվէր տիրէր. վէ պէնճիլլին օգուլմագտան մահրոււմ աշիլլէր:

« Ֆիքրիւմ պու միսիլու թէֆէքբիւրաթ իլէ մէշըուլ իքէն, պիր տէ պիր գարանլըգ օրման իչինէ կիրտիւմ. վէ օրատա նալիւհան էլինտէ պիր քիթապ թուլթմուլ օլտուզու հալտէ, պիր իսթիւար աոտմ կէօրտիւմ. պու բիրի միւհթէրէմին ալնը էնլի վէ տազ, վէ ճիւզիճէտէ պուրուլմուլ իտի. ագ սագալը դուլաղընը տէօյէր, գատտը պիւլէնտ վէ հալմէթմէնտ, լէհճէսի հալեա թագէ վէ գըրմըզ, կէօլլէրի փարլագ վէ քէսքին, սէսի թաթլը, միւքեալէմէսի սատէ վէ նէզաքէթլի իտի. չէօյլէ քի պաշգա տէֆա էօյլէ պիր չէյիւմ միւպարէք կէօրմէմիլ իտիւմ. պու գաթըն իսմի Տէրմիսիրիս օլուպ, Ապոզոն իլահըն քեահինի, վէ Մըսըր Մէլիքէրինին օրմանտա իպնա էթտիրմիլ օլտուզարը մաապէտին խատիմի, վէ էլինտէ թուլթտուզու քիթապ իսէ, իլահար նուլթուէնու ճամի իտի:

« Սիւրէթի մուհիպալանէտէ եանըմա

եանաշարագ, միւքեալէմէեէ պաշտարգ. վուգուաթը մագլոյէեի էշիտէնին կէօղիւ էօնիւնէ կէթիրիրճէսինէ, վէ էն կիւզէ և սիւրէթլէ հիքեաեէ էտէր, լաքին մուլաթաար կէշէր օլտուղունտան, նագլիէթինտէն գաթան թաաճիղլէք տույմատըմ. ահվալ ու էֆքեարը պէշէրլոյէեի միւպէյ-եին օլան մալիւմաթը ամիգէսիլլէ խթիգ-պալի քէշֆ վէ տէրք էտէր խոթ. պէօլլէ պիր քիեասէթլոյլէ պէրապէր, էօլլէ տէ խօշմէշէպ վէ էհի հիւսնիւ մուաշիրէթ ի-տի քի, պու զաթը ֆէթանէթսըֆաթըն պիննի շէյսուլսէթինտէ մալիք օլտուղու լաթաֆէթ, էն զիեատէ պէշաշէթի շէպա-պէթտէ պիլլէ կէօրիւմիւշ շէյ տէյիլիտի. վէ մա մաֆիհի սատէտիլ, վէ ֆագլիէթէ մաիլ օլան կէնճլէրի սէվէր խոթ:

« Աղ վագըթ պարֆընտա պանա քէ-մալը շէֆգաթ իլէ պիր մուհապպէթ պաղ-լատը. վէ թէպիեթիւմ զըմընտա տաթի քիթապար իթա գըլտը. պանա էվլատըմ չաղըրաղգճա, պէն տէ օնա չօգ քէրէ բէտէր նալը վէրիւ, վէ տէ Մէնտօրու է-լիմոն տլմըշ օլան իլահլար, հալմա բահմէն պանա՝ սիգին կիպի պիր համի իհսան էթտիլէր տէր խոթ: պու զաթ Որքէոս եալսոս լինոս կիպի մագհարը ի-համը իլահ օլմաղին, թէէլիֆքէրտէսի օ-լան շիրլէրի պանա ինչատ, վէ պիսթէ իլահէլէրի օլան Միւզէլէրին, սէվէր օլ-տուղարը շուարանըն էտէրի պէրիլզիտէ-լէրին տաթի իթաեա հիմնէթ էտէր խոթ:

(Մապասի սօնրա)

ՉՕՃՈՒԿ ՊԻԻԵԻԻԹՄԵԻ

Ինսանլարըն թարգը վահիտ իւզրէ տիւնեանա կէլիպ տէ, ագլ ու ախ-լեադ պապլինտէ պիր պիրլէրինէ պէն-զէմէմէլէրի իչուն թէաճճիւպ չէքմէ-մէլի տիր:

Ձիրա թաալիւմ ու թէրպիեէլէրի իլէ թէզհիպի ֆիքիլլէրի, վագթընտա պիր սիեադ իւզրէ գայըլմամագտա

ՎԱԼԻՏԷՅԻ ՄԻԻԹԷՄԷՏՏԻՆԷ ՉՕՃՈՒՂՈԻ

օլտուղու շէօլլէ տուրսուն, տիւն-եանա կէլտիքլէրի կիւնտէն իթիպա-րէն պիւեիւտիւմէլէրինին պիլլէ հիշ պիրիսի տիլէրինէ ույմամագտա տըր:

Օգուեանլարա մաալիւմ օլտուղու իւզրէ Ֆիլիէթին պիրինճի սէնէսինին տէօրտիւնճիւ ճիւղիւնտէ միւնտէրիճ, Սէտտէթի ինսանիյէ պահսընըն թէ-վէլլիւտ պապլինտա, թէն՝ բուհուն վասէթայը մուամէլաթը, վէ ալեաթը օլտուղունտան, թէրքիպաթը գու-տուրունուն, բուհ գուվլէթինին թէվ-սիինէ տէ մանի վէ հաիլ օլաճաղընը իզահէն պիլտիրմիշ խալը:

Պու հիսապ իլէ նաղարը տըգա-թա ալընմալը տըր քի, չօճուգ պիւ-եիւթմէքլէքտէ վալիտէլէր, վէ ագ-վամը միւթէլիֆէ պէյնինտէ ճարի օ-լան առէթլէր, վիճուտին թէմամի-եէթ, վէ նօգսանիեթի խուսուսլա-րընա նէ տէրէճէ սէպէպիեթ վէ-րիրլէր:

Վէ մէգքիւր սէպէպլէր, ինսան գըսմընըն թաալիւմ ու թէրպիեէսինէ, տիւնեանըն թէգատուիւմ, վէ մէտէ-նիեէթին թէամմիւմ իթմէսինէ նէ մէրթէպէ մանի վէ հաիլ օլմագտա, վէ մէտէնիեթէ մուլապիֆէթ էտէն-լէր նէ գատար ագալլիեթտէ պու-լունմագտա տըրլար:

Խուսուսաքի, ասըմըղտան ամբըպ-
պա թարափլարնտան, մուհաֆաղա-
յը սըհհէթ պապընտա պունճա թէր-
թիպէր թէտպիրէր, վէ ճիլլէր իլէ
քիթապ վէ ըիսալէլէր նէշը ու իյլան
օլունարագ, անըն մաղարրաթ, վէ
մէնֆատթընա տաիր օլան խուսուս-

նըմաղ օլտուղու հալտէ, չօգ եէրլէր-
տէ, վէ հաթթա Սնատօլունուն հէ-
ման քեաֆֆէյի մէմլէքէթլէրինտէ էվ-
վէլճէ 15—20 կիւն դատար դուն-
տադտա պըրագըլըպ, վէ պատէհու
պէշիյէ եաթըրըլըր, վէ չօճուգ գը-
մըլտաեամաղ օլաճագ տէրէճէտէ հէր

ԷՍԲԻՄԱԼԸ ԶՕՃՈՒՂՈՒ

լար ալէմէ վաղ օլունմագտա իքէն
պիլէ, աղվամը միլթէմէտաինէ միեա-
նընտա տախի չօճուգ պիւեիլթմէք-
լիք պիր թարղ վէ ուսուլտա օլմանըպ,
պիր պիրինտէն կէրէյի կիպի ֆարգըլը
տըրլար:

Մէսէլա էվրօպատա վէ Ամէրիգա
տա, վէ օրատան սիրաէթլէ պաղէն
պուրալարտա տա, չօճուգլար թէքնէ
շէքլինտէ պիր տէրին պէշիյէ սէր-
պէսթճէ եաթըրըլըպ, հիշ պաղա-

ՀԻՆՏԼԻ ԶՕՃՈՒՂՈՒ

թարաֆտան սըգը սըգը սարըլըր:
Սնատօլունուն չօգ եէրլէրինտէ,
չօճուգլարն գըրգըլը չըգասըիա գա-
տար գունտագ եախօտ պէշիք իշինտէ
գում, եա տա պիր նէվի թօփրագ ի-
շինէ եաթըրըլմաղ աաէթի էլ եէվմ
պագի տիր. պունուն իլէ չօճուգ թօփ-
րագտան գումվէթ ալըր, եախօտ
աղըր վէ սանճըսը քէսիլիւ տէրլէր:

Իսթանպուլտա եէնի տօղան չօճու-
ղուն սըրթընը ղէմպէրէքլէյիպ պիր

մեզ տար դան չըգարըր օլմալարընա մուգապիլ կիպի, Անաստօլունուն գա- տիմատէթլէրինտէ, չօծուղուն ալնընը աթէշ քէսիլմիշ պիր տէմիր փարչաաը իլէ տաղլամագ վար իտի իսէ տէ, շիմ- տիլէրտէ պու տտէթ չօգ եէրլէրտէ պարիթ տիր, վէ էքսէր մահալլէրէ ղէմպէրէքլէմէք ուսուլի սիրաէթ էթ- միշ տիր:

Պաղի թարաֆլարտա վալիտէնին չօծուղա հիշ պաղմամասը, վէ սիւտ անա, տատա, վէ պէսլէմէ էլինտէ գալմասը պիր քիպարըդ, վէ ըա- հաթլըդ սաեըլըր օլտուղու հալտէ, չօգ եէրլէրտէ, վէլէվ սահիպ գուտ- րէթ օլտա պիլէ, չօծուղուն՝ վալիտէսի էլինտէ, վէ սիւտիւ իլէ պիւսիւտիւլ- մէմէսի ապէս հիւքմիւնտէ տիր:

Հինտ պէտէվիլէրի չօծուղարընը չըր չըպլագ օլտուղու հալտէ պիր սէրէթէ վաղ էտիպ, անը տա պաշլա- րընա աշարագ նէրէսէ կէթսէլէր պէ- ըապէր թաշըրլար:

Անաստօլունուն խայմէնիշին Աշտիր վէ Գապաիլի, վէ էքսէր քէօյլիլէրի, չօծուղարընը հալնըղ պաշլարը աը- շարլտա օլտապ պիր պօղչէ իշինէ գօեուպ, սըրթլարընա պաղլարլար, վէ հէր թարաֆը էօյլէճէ տօլաշըր- լար:

Պիր եէրաէն տիկէր պիր մահալէ կիթմէք իւղրէ իքէն, համինի վաղը էտիպ տէ չօծուղու իքը ըասթ կէլէն սուտա չալփալատըգտան սօնրա պօղչէ իլէ սըրթլարնա պաղլաեարագ եօլունա տէվտմ էտէն Աֆշար, Գիւրա, վէ թիւրքմէն գարըլարը չօգ կէօրլւմիւշ տիր:

Շէմալի Ամէրիգատա էսքիմալըլար չօծուղարընը, օրատա չօգ պուլու-

նուպ հէման ումուժիսինին ըուպա եէ- ըինէ գուլլանըր օլտուղլարը պէհաղ անը փօսթունա սարարագ, վալիտէ- լէրի սըրթլարտա տաշըր:

Ավտարալիա էհալիսի տալի չօծուղ- լարընը տօղար տօղմաղ պօղաղլարընա գատար գումա կէօմիւպ, էթրաֆըն- տա տա աթէշ եաղտըգտան սօնրա չըգարըրլար, վէ պատէհու գամըշտան էօրլւմիւշ խասըրլարա սարարլար:

Աֆրիգանըն Գաֆրաստան էհալիսի տալի չօծուղլարընը, թիւլիւ թա- ըաֆը իշէրիսինէ չէվրիլիպ, վէ տըշ թարաֆը պօնծուղլար իլէ սիւսլէնտի- ըրիլմիշ օլտապ պիր ճէլլան տէրիսի թուլումունա սօգարլար, վէ պիր նէվի գըրմըղը պօեա իլէ պիւթիւն վիծուտէրինի պօեարլար, վէ տէ չօ- ճուղլարըն գօլլարընա, վէ եանագ- լարընա տիլիք տիլիք եարէլէր տշար- լար: Նասըլքի Աֆրիգալըլարըն էք- սէրիլինին եանագլարընտա ղիքը օլու- նան ճէրիհէ էսէրլէրի կէօրլւմէքտէ տիր:

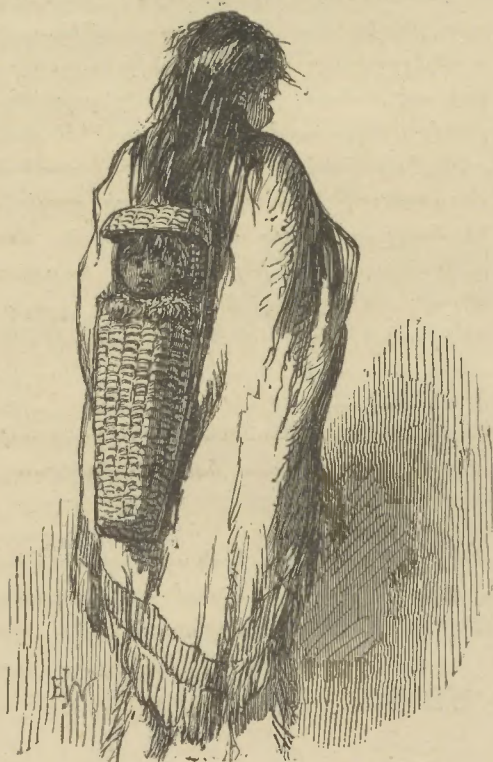
Վէ հաթթա պիլտէ օլան քիպար թէնրէրլէրիլին օրատա տա վահշի- ճէսի վար տըր չէօյլէ քի, Աֆրիգա տա Գապաիլ գատընլարը կէճէլէրի չօծուղլարընտան թաաճիղ օլմամագ իւղրէ ագշամլարը գարընլարընը տօ- եուրտուգտան սօնրա չօծուղ կիւտիւ- ճիւսէ թէսլիմ էտէրլէր. օ տա ալըպ մախսուսէն եափըլմըշ անպար կիպի պիր եէրէ կէօթիւրէրէք իւսթ իւսթէ իսթիֆ էտէր, վէ պու վէճհլէ սէֆիլ- լէրին պիւթիւն կէճէլէրի աճ սուսուղ վէ աշըգ չըպլագ կէշէր:

Աֆրիգանըն սաիր գըթալարընտա, չօծուղու վալիտէսի պիր իք իլէ աը- գատընա պաղլաեըպ, վէ կիւնէշին ը-

սրճաղընտան մուհաֆաղա էթմէք իւզրէ պաշընա իչի օեուլմուշ պիր դապուգ կէշիրմէք, վէ պազի եհրուէ տախի չօճուլու պօղաղընա գատար թուլում իչինէ սօղմագ, վէ տիկէր պիր գապիլէ տէ իսէ. տօլան չօճուլու վալիտէսի քէտի կիտի եալաեա-

ճուալէրինէ չէօրաէն էօրիւլիւշ սէ-բէթէր կէշիրմէք տաէթէրի պազի տիր:

Իմաի պու պահատան շու նէթիճէ-եի չըգարաճաղըղ տըր քի, Փարիսին սըհհիյէ մէճիսինտէն 1878 թարի-խիյէ թանղիմ օլունան պիր խաժա-

ՇՈՒՇՈՆ ԳԱՊԻԼԷՍԻ ԶՕՃՈՒՂՈՒ

րագ թէմիլլէտիրտէն սօնրա իւզէրինէ տէրի սարմուգ տաէթէրի մէվ-ճոււտ օլուպ, պուշարըն մաղարրա-թընտան աօլաեղ պինլէրճէ չօճուգ-լար թէլէֆ օլմագտա օլտուլու մէք-շուֆ տուր:

Ամէրիգա վահշիլէրինտէ տախի տօլան չօճուլուն հէր թարաֆընա թահ-թա գօեարագ պաղլամագ, վէ Շուշօն գապիլէսինտէ իսէ, եալընըղ եիւզլէ-րի աչըգ պըրագըլարագ թէքմիլ վի-

ԱՎԱՏՐԱԼԻԱԼԸ ԶՕՃՈՒՂՈՒ

Թիւթիգ ճէավէլինէ նէղարէն, պիր կիւնիւքտէն պիր եաշընա գատար օլան չօճուգլարտան վալիտէսի սիւ-տիւ իլէ պիւեիւեհնլէրտէ վուգու պուլան վէֆիեաթ 100տէ 50տէ 10 ա գատար օլտուլու հալտէ, սիւտա-նա վասէթաղ, վէ եախօտ միւլիթէ-լիֆ ճիհէթէր իլէ պիւեիւաիւլէն չօ-ճուգլարտա վէֆիեաթ 100 տէ 50տէն 70 է գատար արթմագտա օլտուլու-նա պագըլըր. վէ օրատա օլան մէ-

տէնիեթէ թէգաատիւմնադարը ի-
թինաեա ալընտրգտան սօնրա, պիւր
տէ տիւնեանըն տիկէր թարափլարըն-
տա, վէ ալէլիսուսուս Աֆրիգա դը-
թաաընտա օլան չօնուգ պիւնիւթմէք
ատէթլէրինէ աթֆը նիկեա՜ օլունուր
իսէ, ինսանլարըն սիննի սէպալէթտէ
կէօթէրտիքլէրի վէֆիեաթըն, պիւ-
նիւտիւքտէն սօնրա վսգու պուլան
վէֆիեաթտան պէշ օն դաթ դիեաաէ
օլաուղունտա շիւպհէ գալըր մը:

Կէլէլիւքի, չօնուգ պիւնիւտիւթմէսի
պապինտէ օլան շունճա միւթթէլիֆ
ատէթլէրին, նէշվ ու նիւմալարընճա
կէօթէրտիլի մազարթաթտան, սըհ-
հէթլէրինին իիւլալ օլունուսը, վէ տ-
ղա, վէ վիճուալարընտա պիւր նէվի
գուսուր դալմասը ճիհէթլէրիլէ, մէվ-
ղուի պահսըմը օլան թէրպիլէ վէ
մէտէնիեթին նէ տէրէճէ սէքթէ-
տար օլմագաա օլաուղու գաղիլէսի
իսէ, աղլ ու հիտապա ողղըշըր մը:

Իշթէ սարին օլաուղունուլ քիւր-
րէյի արղտա թէտմիւմ էթմէսինէ

չալըշըլան մէտէնիեթին իլէրի կէթ-
մէսինէ, սէպէպի էվիլէլ օլան չօնուգ-
լար, պու եօլտա գալըլմագաա տըր:

ՈՒՍՈՒԼՈՒ ՔԻԹԱՊԼԹԻ ԹԻՃԱՐԷԹ

Իֆինճի նիսիսէսէն տիւր (սա. 20)

Դանօննամէյի թիճարէթին պէնտի մէգ-
պուրինտէ հէր նէ գաւտար թիճարէթ
գանչէլարիտար մէրճի թաեին օլունուլ
իսէ տէ, մուսիսարէն գանչէլարիտար
լաղվըյա իշպու վաղիֆէ պիտաեթթ մահ-
քէմէլէրի մոսէթինտէ քիւլաա օլունան
մուգալէլաթ մուհարրիլիքլէրի գալէմի-
նէ նաղլ օլունուլ օլաուղունտան, գա-
լէմի մէզպուրտա իճրասը, վէ մուգա-
լէլաթ մուհարրիլիլ օլման գազա,
վէ գարիլէլրտէ իսէ, գանօնուա թաթ-
պիգի մուսալէլէ էսլիմէք իւզրէ, հիւքիւ-
մէթի մահալլէյէէ միւրաճաաթ գըլըն-
մասը, եինէ գանօննամէյի մէզպուրուն
սէքսէն ալթընճը պէնտինին իգթիգալը
ահքեամնտան իտույի տէրքետար տըր,
վէ ուսուլը ճարիլէսինին թէսհիլի գապ-
թը իշուն պահս օլունան սէնէտի մուգա-
լէլէյի պէլիլէտէն զիրտէ պիւր գըլթա
միւսլէտտէ վազ օլունուր:

ՍՈՒՐԷԹԻ ՍԷՆԷՏԻ ՄՈՒԳԱՎԷԼԷ

Իսմանյօշա ... խանսա սաֆին ... Թէպասարնսան վէ Թիճա-
րանսան ... Եթէնսի իլէ եինէ ... սաֆին ... Եթէնսի պէյնիսէ շէրաիթի
գիրսէ մուհարրէր պիր մուգալէյէ ազս օլունուր:

1. Մուսիլիլէյի ... Եթէնսի Սաւսու նիկէյէսինէ մէվճուս օլան 40
սանսըգ չիքա 1600 գըյէ քիւս. Բիթրէսինի պու սեմա ֆէնսի միւհրի
իլէ մէմնուր օլարագ Թէսլիւ Եթմիշ օլունուր նիւմանէսի միւճէպինճէ,
Թէմիգ պէեազ վէ եալիւրագ օլմագ, վէ սերունինսէ նիհաեթթ օլ. սէ 20 սէն
գիեասէ ումագ վէ Քիսէ պուշունմամագ շարթըշա պէհէր գըյէսինի 22
դուրուշա պէյ էսիպ, վէ ... Եթէնսի սաիսի պէյի մէզպուրի օլ վէճիլէ
գապուշ էյէմիշ սիր:

2. Պէսէյի ազճէսի 100 դուրուշ իթիպարըշա շիւալը Օսմանի եերինի
Թումար հէր նէվի մէսիլիսեաթ իլէ Թէսլիլէ օլունա պիլէճէսիր:

3. Մէզիլը Բիթիւրէյի Թէսլիլի իշուն 21 կիւն միւհիլ Թաեին օլու-

նույ, եեյվմի ինգրզայր վասեսե Խմանայօր էմմաս կեօմրիշիսնե Թե-
յիմ, վե Թեսեյլիմ գաիսեսի իմրա օրունամագ սր :

4. Մաշի մեզպուր պեսեյիմե մահսուպեն վե քեշիմեն 50 ասես շի-
րայր Օսմանի վերիլմիշ օրույ, գուսուրու սախի մաշին Թեսյիմիմի մի-
Թեագգիպ ֆեամիյեն (եախօս մուզսիմեն) իմա օրունամագ սր :

5. Միսսեմիմ ինգրզասրնեսա Թարաժեյնեսե պիրիսի զիֆր օրունան
մաշի Թեսյիմ, վե Թեսեյլիմ իմմեմեֆ սաիեսիմես պուշունուր, վե եա սե
նիմիմեն խիշաժրնեսա հարաֆեթ, վե երպայր վուգուժուն րեեյիմեն մու-
խաշիմեթ, Թեսյիմ եա սե Թեսեյլիմես մուղաիրի մուզալեյե պիր հաշ
վուգուա կեյիր իսե, միմեզարուր օլան Թարաժրն զարար ու զիեանրնա
մուզապիշ օլմագ իզրե 40 ասես Օսմանյր շիրասր Թագվիմեն, վե պու
իմմիմ եախօս մուխաշիմեթ ... էմենի Թարաժրնեսան վագր օրուր իսե,
մեզֆիր Թագվիմնամսան մաիեսա քեշիմ աշրդր 50 ասես Օսմանյր շիրա-
սրնր սախի, կիզեշմեսիյե մահն իմա էմմեֆիյե մեմպուր վե մահիմ
օլամագլար սր :

6. Իշպու գօնժրամօ միւմեպիմնե իմայր մուամեյե էսիպ, խեշաժրն-
եսա հարաֆեթ էմմեմեֆ իզրե իֆի նիւսիսե Թանգիմ վե իմզա, վե եեֆի-
կերե իմա օրունա: 1883, Մաշիս .. Իսրանայօր :

Ն Է Վ Ի Ս Ա Ն Ի

— 00000 —

Մ Ո Ւ Գ Ա Վ Է Լ Է Յ Ի Շ Ի Ր Ք Է Թ

Մուգավէլէյի շիրքէթ նէ՞ տիր.

Ումուրու թիճարէթին թէսհիլի ճէրե-
եանը, վե գուվէլէյի մալիյէնին արթըրը-
մասը իշուն, իբի վե տահա գիեատե էշ-
խասըն պիր արաեա կէլէրէք, պիր մուայ-
ենն մըգտար սէրմայէ վագլիլէ պիր խու-
սուսա, վե եախօտ ումուրու միւթթէ-
լիֆէեէ տաիր օլարագ ագտ էտիլէն շիր-
քէթին շէրաթի մուգարէրէսի տիր.
զիբր օլունան իթիրաքտա, վագ օլունա-
ճագ սէրմայէ մըգտարընըն ալէսսէվիյէ,
վե եախօտ սիւլիւս, վե սիւլսան, վե
տահա զիեատե վե նօգսան հիսսէ իւզէ-
րինէ մուգավէլէյին ճարգ օլամագը կի-
պի, շիրքէթէ խթէր միւսավաթ իւզրէ
սէրմայէ գօնուլմուշ, իսթէր գիեատե
վե նօգսան պուլունմուշ օլուն, թա-
րի օլան քեար վե զիեանըն տախի,
սէրմանէ նիսպէթինճէ, եախօտ նըսֆի-
եէթ իւզրէ թագսիմի մուգավէլէյի մու-

վագըքը նըգամ օլամագը, շէրհի գանօն-
նամէյի թիճարէթին եիկիլմի իւզիւնճիւ
պէնտինտէ մուհարրէր տիր:

Մուգավէլէյի շիրքէթի մեզբիւրէ գա՞շ
նէվ տիր:

Ումուրու թիճարէթտէ պէշ նէվի օլա-
րագ ճարի օլուպ, պիրիսի գօլլէֆթիֆ տի-
կերի գօնանթր. սալիսի աւօնիլ. րա-
պիյի խուռուսի. վե խամիսի մուվագգար
շիրքէթլէրի ուսուլի իւզրէ տիր:

Գանկըսը տըր գօլլէթթիֆ.

Իբի վե եախօտ միւթէատտիտ զէվաթ
պէյնինտէ ագտ, վե պիր խամի մախսուս
իլէ եատ գըլընան, վե խամիլէ պէրապէր
իւլլասէյի մուգավէլաթ վե իճրաաթը
մէհաքիմի թիճարէթէ գայո օլունան,
վե տէ խալգա իլան օլունամարըլա մուա-
մէլաթը ճարիյէտէն տօլաեք ճիւնէ հիս-
սէտարանըն մէսուլ, վե պիրպիրէրիլէ
միւթէթէֆթիլ վե գամին օլմալարը իզ-
թիզայը ահքեամը գանօնիյէտէն պուլու-
նան շիրքէթ տիր քի, պուլա իլմի ֆըգըհ
խթիլլահաթը իլէ շիրքէթի միւտարէպէ
տէնիլիր:

Իշպու շիրքէթին թէսմիյէ ուսուլու նէ՞ տիր:

Շիրքէթի մեզպուրէ մութլագա, շիրքէ-քեատան պիրիսի, վէ ետխօտ պիր գաշը նամընա շիրքէթ քելիմէսինին իլազէսիյէ ետտ իտիլմէլի տիր:

Մէզպուր շիրքէթին ուսուլու նէ՞ վէճհէլ բիւեթէ տիր:

Շիրքէքեատան, վէ խարիճտին պիր միւտիր, ետխօտ տիրքթօր թաեին օլունարագ անըն վասէթասըյլա ուսուլու շիրքէթ բիւեթէ օլունուր, վէ միւտիր, ետխօտ տիրքթօր խարիճտին թաեին օլունուր օլուն իսէ, մուտմէլաթը վագատաընըն քեամիլեն շիրքէթէ տիտ վէ բաճի օլաճաղը միտիլլու, էյէր ազայը շիրքէթտէն ինթիլապ գըլընմը իսէ, հէր պիր խուսուստա քէնտիսի տէ շիրքէքեայը ստիրէ կիպի մէսուլ, վէ զամին պուլունուր իտույի գանօննամէյի թիճարէթին օն պիր, օն իքի, վէ օն իւշիւնճիւ պէնտ-լէրինտէ մէսթուր, վէ շէրհինտէ իսէ օթուզ պիրտէն պէտէն, գըրգ իքինճի պէնտինէ տէկին մուֆտասալէն մէշուհ տուր:

Իլանը բէսմիսի իճրա օլունմամը օլտուզու հալտէ, իշպու շիրքէթին հիւք-միւնի, մուվաֆըգ օլտուգ պաշգա շիրքէթ վար մը աըր:

Միլքիմիլտէ պիր շիրքէթի թապիլի վար տըր քի, իսթիլլահը պէլտէ իլէ քեֆնէ պիրիթ թապիր օլունուր. վէ պու շիրքէթ պիր գաշ գարընտաշ, վէ եէկէն տամուճա, վէ սէօյիւք բէտէր վէ թօրուն պէյնլէրինտէ, վէ էճաաալարընտան ինթիլալ էթմիշ օլտուզու հալտէ ֆէսի, ետխօտ հիսսէլէրի թէֆրիգ օլունմաեա-րագ, միւսէլէլէն տէվամ էտիլէ կէլէն միւշթէրէք ուսուլլարտան իպարէթ տիր:

(Պագիսի սօնրա)

ՄԻՆԼԵԹԻՄԻՉՏԷ ԳՐԱՍԹ

Պու խուսուս հագգընտա հէնուզ պիր շէյ տէմէքսիզին, Եիւնի ֆէյլէ-սօֆուն «պիր թագըմատէմէր, Եիւզ-

լէրինի էքիտէճէքլէր տիր տէեու, տօղրուեու սէօյլէմէմէլի մի տիր» ճէ-վապընը պահարմըգա մուգատտէմէ իթթիլազ, վէ անտէն սօնրա քէլամա աղազ էտէրիլ:

«Եկն Յովհաննէս, ոչ ուտէր և ոչ ըմպէր. և աւեն՝ զեւ զոյ ՚ի նմա: Եկն որդի մարդոյ՝ ուտէր և ըմպէր. և ա-սեն, ահա այր կերօղ և արբեցօղ բա-րեկամ մաքսաւորաց և մեղաւորաց:»

Ահ ինսան օղլու ահ... սէն օճինս-տէն աէյլլիսին քի, քէնտի ետրատա-նընա պիլէ, շու սէօղիւ սէօյլէթտիր-տին. իշթէ էֆէնտիլիլ տաիսի, ինսան գըտմընըն հագգա, աաալէթէ, ինսո-ֆա, թէրպիսէ վէ մէտէնիսէթէ եա-նաշմամագ իւզրէ, պին տիւրլիւ էօ-ղիւլէր, պէհանէլէր, սէօղլէր վէ պիլիմէր պուլուր օլտուգլարընը, վէ շու ֆասիա էֆրեարը իսէ, քէնտի հագգընտա պիլէ իճրաեա ճիւրաթ էթմիշ պուլունտուգլարընը սէօյլէեօր... պու պէօյլէ օլունճա, արթըգ հէմճինսլէրի իշուն հայտէ հայտէ օլաճաղընտա շիւրհէ՞ մի իսթէր:

Պու տէֆալըգ, զիքր օլունան քէ-լամը շէրիֆի, միլլէթիմիլտէ գրաաթ ճիհէթիլլէ թէֆտիր էթմէք իսթէրիլ:

Իշպու օն տօղ ուզունճու տէվրի միւնէվիլէրտէ, օղումագ տէնիլէն իւլ-վի մէշուլիսէթէ, էհէմիսէթիսիլ տալրանմագ մագարտթընըն, տահա պուլունամագ վէ պիլինէմէզ ճիհէթի գալտը մը, տաիլէյի մէտէնիսէթէ աեագ պասսըմ տէեէն պիր գալմ, պիր միլլէթ, վէ հաթթա պիր ֆէր-տին, պու հագգըգաթը քէթմ էթմէ-սինին, վէ իթիլաֆ էթմէմէսինին պիր գապիլ վէ գօլայը վար մը աըր:

Պիր չօճուգ պիլէ, պիլիլ քի եօգ-

տուր. վէ պունտն սըհհէթ ու հազը-
դաթընը թէպէյեիւնէ դալդըշմոգ,
կիւնէշին վիճուտինի խալաթա չըդըշ-
մոգ կիպի պիր թէքէլիւֆաթը զաի-
տէտէն օլտուղու մէյտանտա տըր:

Լաքին, Բէյդամպէրին, վէ քէլամ
Ուլլահն պիւէ հազըդընը իսլաթ էթ-
մէք իսթէմէք, հէր քէսին կէօղիւնտէն
կիզլէմէք, վէ տէ էյրիյի տօղրու, վէ
տօղրուեու էյրի կէօթէրմէք իւզրէ,
եիւզ պին տիւրլիւ իմալը տէսաթա թէճ-
րիւպէսինտէ պուլունան խնի ինսան,
կիւնէշի տէ պալըդ իլէ սուվամագ
քիւսթաթիւղընա գալդըշմոգ մը:

Պիզ պու մուհաքէմէեի քէնտի միւ-
լէթիմիլ իւզէրինտէ էտիպ, վէ ալէ-
մի մէտէնիեթ տէ էհէմիեթինէ,
լիւզիւմիւնէ, վէ հէմտէ ինսանը պէ-
տէվիեթ տէն վէ վահիեթ տէն գուր-
թարըպ տա, մէտէնիեթ տէ տօթիլ է-
տէրճէսինէ օլան էլզէմիեթինէ միւ-
քէրէրէն հիւքմէր վէ իմզալար օլու-
նան գրաթ գաղիեէյի էհէմիլնէ,
փարա սէվիճիլիւտէն, վէ սաթի իլլէթ-
լէրտէն տօլանը ըիտէթ սիզլիք էթ-
մէք իւզրէ, արաշարընադը քի, նէ'
հիլլէլէր վէ տէսիսէլէր, վէ աշըզճա
ութանմամոճա նէ' կիպի ֆէնտէր
վէ տիւպարէլէր գուրուլմագ տա տըր:

Պու կիւնքի կիւն ուսումնականլարը-
մըղըն մէրքէլի, վէ թիւրքիատա մէս-
քիւն ումում միլլէթ թաշարըմըղըն ա-
յինէսի տէմէք օլան իսթանպօլտա
պուլունանլարըմըղըն էքսէրիսի, թաշ-
րալըլարա նիսպէթլէ քէնտիլէրինտէ
պիր ֆարգ իմա էթմէքտէ, վէ հաթ-
թա թաշրալարտան գօշուշուպ իս-
թանպօլա կէլէնլէրտէն պաղիլէրի տա-
լի, պիլլէմէիլ գուրշուն պօրուլար-
տան ագան սուեուլնտան մը տըր նէ-

տէն տիր, օ աֆսուն իլէ սիհիլլէնմէք-
տէ օլտուղլարը, վէ քիսիսի տաթի
սանըրսըն քի իսթանպօլ գալուսուն-
տան տըշարը չըզլնճա, մէմալիքտէ
արթըդ աաէմ եօգ տուր զէհապըն-
տա պուլունտուղլարը հալտէ, պա-
դալըմ քի ճիտտի օլարագ պիր ֆարգ
իհրաղ իթմիլլէր մի տիր. եօգտա
թէքմիլ մէտէնիեթ պիւլտէ տիր եօ-
լունտա օլան գուրուլլարը պիր իլլէթ
եա տէ էսէրի ճիննէթ մի տիր:

Աճապա պու միւշքիլի հալլ էթմէք
իւզրէ, շէշտէ պէշտէ թէլիֆ վէ թէր-
ճէմէ օլունան քիթապ վէ ըիսալիւտէն
վէ եաթիտ միւլթէլիֆ նէշրիեթը
միւլթէնէվլիտտէն պիր հիտապ արա-
տագ օլա պիլլէր մի:

Ագլըմ քէսմէզ, զիրա պունլար ի-
շուն օլունան իթիլալաթ օ գառար
մուղլագ, վէ հէր քէսին քէնտի մէ-
րամ ու էֆքեարը, էօյլէ պիր իհալը
մուլթլագ տըր քի, մէսէլէ օ նօթթա-
պա Արապ սաշընա միւմասիլ, վէ հալլ
ու թէմիլի սանըրսըն քի նա գապիլ
տիր:

Լաքին պիլիմ միւրաթըմըզ, եիւզ
էքլիթ մէքլիյէ պագմանարագ տօղրու-
եու սէօյլէմէք, վէ նէ' գառար գա-
րըշըլըգտա օլուր իսէ օլսուն, հիլլէյի
թէզվիլ իշինտէն հազըդաթը հալի
սէչիպ նազարը աոմէեէ իլտէ էթմէք
օլտուղունտան, զարուրի տէմիլիլի
օրատան տութ տուրաճաղըզ տըր:

Պիր միլլէթին թէգառաթիւմիւնիւն
նիւմիւնէսի, վէ հալ ու հիլլէթինին
այինէսի, օ միլլէթին նէշր օլունմագ-
տա պուլունան զազէթա, վէ ուլում
ու սանալիճէ, վէ մէվատալ միւլթէ-
լիֆէեէ տաթի օլան ըիսալէսի տիր:

Հէր պիր հալիմիլի էվրօրալըեա

ույտուրմանա չալըշարդըմը հալտէ, վէ Խնկիլիզէրտէ շու տտէթ, Թրան-սըզլարտա պու մօտա, վէ Ամէրիգա-լըլար տա շու սէրպէսթիք վար տըր տէնու, թէրպիեէտէն մախտա քեաֆ-ֆէյի միւզիւրը, վէ միւհիք օլան շէյ-լէրի պիր պիրէրիմիդտէն դափարճա-սընա, էվլէրիմիզէ, միքիմիզէ, վէ միլլէթիմիզէ սիրաէթ էթաիրէրէք պաշարըմըլը աթէշլէրէ եագմագտա պուլունտուղունմուզ թագաիրտէ, ա-ճապա անլէրին գրաաթա օլան բիա-եէթիւնտէն տէ ծնտա պիր, եիւզտէ պիր, վէ հայտէ տահա իլէրի կիտէ-լիմ պին տէ պիր փայը իպրէթ ալտը-ղըմըզ վար մը տըր:

Էվլաարմըլը, բուպա, սիւս վէ ճի-ճի պիճի ճիհէթլէրիլլէ Էվրօպալըեա պէնպէտէ պիւսիլիմիզ նիւմիւտար, անլէրին թէրպիլլէ թահթընտա օլան պալըլարընա, սուարէլլէրինէ, պիլիմ տէ թագիւս օլուն հափմագտա օլ-տուղունմուզ տէրքեար, վէ տեագ օ-եուլարը, բիանօլար, ղէվզլէր վէ ճիւմպուլլար պապինտէ, գուլագտան սօնրա չըգըպ տա, գուլաղը պաստը-րան պուլունզ կիպի, Էվրօպալըեա փուպուշ չըգարթմազ պիր տէրէճէեէ եէրիշալիլիմիզ պէտիհի վէ աշիքեար իտէ տէ, վէ պէօյլէ սըրալարտա վա-րըմըլը եօղունմուզու սարֆի վէ թէլէֆ էթմէք ղայրէթինտէ պուլունտուղուն-մուզ թագաիր տէ, օգումագ եագմագ ճիհէթիւնէ կէլինճէ, ծնարճա օլան շէվգ ու խահիշին պինտէ պիրինի գափմամըշ, գալէ ալմամըշ, վէ հիշ պիր շէյ եէրինէ գօմամըշ օլմամըզ ա-ճապա նէտէն տիր

Պէրի պիլլէն պիլլէեէն պուրաեա մանէա վէրիպ տէ, իհթիմալ տըր քի

օգումագ եագմագ պապինտէ վէ իլմ ու թէրպիեէ թահիլինտէ տախի, Էվ-րօպալըեա իմթիսալ էթմէքաէեիզ տէեէն պուլունտուն:

Պիզ տէյիլ Էվրօպալը, տէյիլ Ամէ-րիգալը, պիր Չինլի գատար պիլէ գրաաթէրվէր տէյիլիզ, ղիրա ֆէ-քինտէ չըգան եալընըզ եէվմի պիր ղազէթանըն սէքիզ պին ապօնէսի օլտուղունտուն քէնտիմիզ իչուն պիր նիսպէթ հիսապը չըգարըր իտէք, եէ-րէ պագմատան պաշգա չարէմիզ գալմազ օլտուղու կիպի, Ամէրիգա տա հէման ղազէթա օգումատըգ էր-քէք, գատըն, վէ չօճուգ պուլունմա-մասընա, վէ Խնկիլթէրրա տա, վէ Էվ-րօպանըն սաիր գըթալարընտա իտէ, 10 տան թուլթ տա, նիհաեէթ նիհա-եէթ էլլի նուֆուստան եօգարը չըգ-մամագ իւզրէ, եէվմի պիր ղազէթա իսապէթ էտէեօր օլտուղու տախիա իլան օլունմագ տա իտէ տէ, հայըֆ քի չօգլարըմըլըն օգումաեա հէվլէս-սիլլիլինտան տօլաեը, պու իլանտան պիլլէ պիսապէր պուլունտուղունու, պիր նաղարը ինսաֆի վէ տըգաթ իլէ սէյր էտէր իտէք, քէնտիմիլի նէրէ-նին մէտէնիսիեիզ տէմէլի. վէ պու հաեաթալաշ վէ նաֆի ճիհէթի պէր թարաֆ էտիս տէ, սէֆահաթ ու իս-րաֆտան իպարէթ օլան միւզիւրը տ-տէթլէրի չէքիպ չէքիշաիրմէմիզ իչուն, պիր իլլէթ, վէ պէյին խաաթէլլի տէմէեիպ տէ պաշգա նէ' սէօյլէմէլի:

Պունլարըն պէօյլէ օլտուղունա ղէր-րէ գատար շիւպհէ իսթէմէզ, վէ տէ տօղրուլունու քիմնէ ինքեար էտէ-մէզ. վէ լաքին իլլէթիմիզ պագարագ կէօրմէմէզլիք օլտուղունտան, կէօզիւ-միւզ վար ամմա ֆաիտէսի եօգ տուր:

(Մապասի ոսնրա)